

Η ΑΥΡΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥ ΩΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἡ Αὔρα Θεοδωροπούλου ὑπῆρξε προπαντὸς ἓνας γνήσιος καὶ δλοκληρωμένος Ἄνθρωπος.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἦταν σὲ θέση ν' ἀκούσῃ τὴ μύχια φωνὴ τῆς ψυχῆς της καὶ ὅταν τὴν ἀκούσῃ νὰ τὴν διαλαλήσῃ, ἀδιαφορώντας γιὰ τὶς συνέπειες ποὺ αὐτὸ θὰ μπορούσε νὰ ἔχῃ γιὰ τὴν ἴδια. Καὶ ὄχι μόνον νὰ τὴ διαλαλήσῃ, ἀλλὰ ν' ἀγωνισθῇ μὲ συνέπεια καὶ θάρρος γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἰδέα της αὐτῆς.

Πόσο δυνατός, πόσο γνήσιος ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς γιὰ νὰ τὸ κάμῃ αὐτό, μπορούμε νὰ τὸ νοιώσουμε καλύτερα ἂν ἀναλογισθοῦμε τὴν εἰκόνα τῆς κοινωνίας ποὺ μᾶς δίνει — ὡμά, ἀλλά, δυστυχῶς, ἀληθινά—ὁ μέγας, πάντα ἐπίκαιρος, ἀμερικανὸς φιλόσοφος Emerson. «Ἡ κοινωνία εἶναι μιὰ ἀνώνυμη ἐταιρεία ποὺ οἱ μέτοχοί της συναποφάσισαν γιὰ τὴν προσφορώτερη ἐξασφάλιση τοῦ ψωμιοῦ τους — τῆς ὑλικῆς τους εὐημερίας, θὰ ἔλεγα ἐγώ—νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀτομικότητά τους. Τὸ ἅπαντο τῆς ἀρετῆς ποὺ ἀπαιτεῖ εἶναι ὁ συμβιβασμός. Ἡ αὐτοτέλεια εἶναι ἡ ἀποστροφή της. Δὲν ἀγαπᾷ πραγματοποιήσεις καὶ δημιουργοὺς, ἀλλὰ σχήματα καὶ κοινόχρηστες συνήθειες». ...«Ὅταν διαλέξεις νὰ εἶσαι κοινωνικά ἀνεξάρτητος, περίμενε νὰ σὲ μαστιγώσει ἡ κοινωνία μὲ τὴν ἀποδοκιμασία της...» Κι' ἡ ἀποδοκιμασία αὐτὴ μπορεῖ νὰ κινητοποιήσῃ τεράστιες δυνάμεις ἐναντίον σου. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι πραγματικὸς Ἄνθρωπος — καὶ ὄχι ἀπλὸ μέλος μάζας — καὶ νὰ ἔχῃ κατὰ τὸ ἠρωϊκὸ ἐκεῖνος ποὺ, ἀπορρίπτοντας τὰ τυπικὰ

σχήματα τῆς κοινωνίας, ὑπακούει στὴ βαθύτερη καὶ αὐστηρὴ φωνὴ τῆς ψυχῆς του. Τέτοια ἠρωϊκὴ καὶ ἠθικὴ προσωπικότητα ἦταν ἡ Αὔρα.

Ὅταν ἐσήκωσε στὸν τόπο μας τὴ σημαία γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἰσότητα τοῦ μισοῦ πληθυσμοῦ του, τοῦ γυναικείου ἐδῶ καὶ 45—50 χρόνια, ἐπροκάλεσε τὴν γενικὴ ἀντίδραση τῆς κοινωνίας μὲ ἐξάγρευση λίγους φωτισμένους ἀνθρώπους. Ὅμως, ἀδιαφορώντας γι' αὐτό, ἀγωνίσθηκε μὲ πίστη καὶ συνέπεια ὅλη της τὴ ζωὴ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ της.

Καὶ στὰ βαθειὰ της γεράματα εὐτύχησε νὰ ἰδῇ τὴ νίκη τοῦ ἀγῶνα της καὶ τὰ αἰτήματά της γενικὰ ἀναγνωρισμένα.

Οἱ σημερινὲς γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος ποὺ ζοῦμε σχεδὸν ὑπὸ ἴσους ὅρους μὲ τοὺς ἄνδρες — καὶ τὸ βρισκουμε φυσικὸ — δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ξεχάσουμε τὴν ἠρωϊκὴ καὶ ἀγαπημένη αὐτὴ μορφή στὴν ὁποία—κυρίως—ἀνήκει ἡ τιμὴ τῆς νίκης.

Εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ ἐργασθῶ ὑπὸ τὴν φωτεινὴ Προεδρεία της μερικὰ χρόνια στὸ Σύνδεσμο γιὰ τὰ Δικαιώματα τῆς γυναίκας. Πῶς ἤξερε νὰ δίνῃ τὶς κατευθύνσεις μὲ διορατικότητα, προοπτικὴ μακριὰ καὶ ὀξυδέρχεια, ἀλλὰ σεβόμενη ἀληθινὰ δημοκρατικὰ τὶς γνώμες τῶν ἄλλων, εἰσηγητῆς πάντα τῶν πρὸ προοδευτικῶν προτάσεων χωρὶς τὴν παραμικρὴ ματαιοδοξία ἢ διάθεση προσωπικῆς προβολῆς της, φροντίζοντας μόνον γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ Σκοποῦ! Μὲ τὴ 40χρονη προεδρεία της κατῴρθωσε νὰ ἐξασφαλίσῃ συνέχεια καὶ συνέπεια στὶς ἐργασίες τοῦ Συνδέσμου πάνω στὶς βασικὲς γραμμὲς ποὺ ἡ ἴδια χάραξε: ἴσα δικαιώματα καὶ ἴσες ὑποχρεώσεις, ἔξω ἀπὸ κόμματα, ἐργασία συστηματικὴ χωρὶς ἐρασιτεχνισμοὺς στρῶφῃ πρὸς τὶς γυναικεῖες μάζες ὄχι τοὺς λίγους, μόρφωση καὶ ἀξιοποίηση τῆς Ἑλληνίδας.

Ἄν εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ ψυχὴ κάθε ἀνθρώπου εἶναι τόσο πλατειά, ὅσο τὸ τιμῆμα τοῦ γύρω κόσμου κατάφερε ν' ἀφομοιώσῃ, ὅσου μέρους κατόρθωσε νὰ αἰσθανθῇ τὸν παλμό, ἡ ψυχὴ τῆς Αὔρας εἶχε πλάτος ἀσυνήθιστο.

Ἀγαποῦσε τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἶχε τὴν ἰκανότητα νὰ μορῇ νὰ αἰσθανθῇ ὅ,τι αὐτοί, ἄτομα ἢ ομάδες αἰσθάνονταν, νὰ μπαίνη στὴ θέση τους καὶ ἀφοῦ μελετήσῃ μὲ περίσκεψη καὶ βάθος τὴν κάθε περίπτωση, νὰ τρέξῃ νὰ βοηθήσῃ κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο. Γιατὶ εἶχε καὶ τοῦτο τὸ χάρισμα τοῦ δλοκληρωμένου ἀνθρώπου. Ἀρμονικὴ ἀνάπτυξη καὶ συν-

διασμό σκέψης και δράσης. Στόν ολοκληρωμένο άνθρωπο τὸ πνεῦμα καὶ στοχαζέται καὶ ἐνεργεῖ, καὶ ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς προετοιμάζει κατὰ τὸν καλύτερο τρόπο τὴν ἄλλη.

Ἀκούσατε ἤδη, ἀπὸ τὴν προηγούμενη ὁμιλία τρία τὴν πλούσια καὶ φωτεινὴ κοινωνικὴ δράση τῆς Αὔρας. Ἀπὸ τὸ 1897 ὡς καὶ τὸν πόλεμο τοῦ 1940 πρόσφερε τὶς ὑπηρεσίες της μὲ ἀληθινὴ αὐτοθυσία σ' ὄλους τοὺς πολέμους τῆς πατρίδας μας. Τὸ 1911 ἴδρυσε τὸ Κυριακὸ Σχολεῖο Ἐργατριῶν. Τὸ 1918 τὸ σύνδεσμο «Ἀδελφὴ τοῦ Στρατιώτη». Τὸ 1920 τὸ Σύνδεσμο γιὰ τὰ Δικαιώματα τῆς Γυναίκας τὸ κύριο ἔργο τῆς ζωῆς της, πλῆθι στὴ μουσικὴ, γιὰ τὸ ὁποῖο σὰς μίλησαν ἤδη. Ἡ Ἐπιτροπὴ Κοινωνικῆς Προνοίας τοῦ ἴδιου Συνδέσμου ἐποπτεύει καὶ βοηθεῖ τὸ 1922 50 καταυλισμοὺς Προσφύγων. Τὸν ἴδιο χρόνο ἰδρύει ἡ Αὔρα τὸ ὄρφανοτροφεῖο Ἐθνικῆς Στέγης ποὺ λειτουργεῖ ἀκόμη. Τὸ 1925 ἰδρύει μὲ τὴν Μαρ. Σβώλου τὴ Νυκτερινὴ Ἐμπορικὴ Σχολή. Τὸ 1929 τὴν Παπαστρατεῖο Ἐπαγγ. Σχολή. Τὸ 1935 (μὲ τὶς Ἄλεξ. Ἰωαννίδη, Ἀγνή Ρουσοπούλου καὶ Φανή Σαργειάννη) τὶς ἐξοχὲς ἐργαζομένων Γυναικῶν στὴν Ἐκάλη (ποὺ διέλυσε ὁ Μεταξᾶς ἐπειδὴ ἀρνήθηκαν νὰ ἐνταχθοῦν στὴν ΕΟΝ).

Μετὰ τὴν κατάκτηση τῆς ψήφου ἰδρυσε τὴ Σχολὴ ἀναλφαβήτων Γυναικῶν (ἢ Ἐπιμορφώσεως Ἐνηλίκων Γυναικῶν) ποὺ λειτουργεῖ ὁλοένα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ τῆς ζωῆς ἦταν ἓνα φωτεινὸ παράδειγμα. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἐργάσθηκε πάντα γιὰ νὰ κερδίσει τὴ ζωὴ της, σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχές της. 52 χρόνια καθηγῆτρια μουσικῆς καὶ περισσότερα ἀκόμη μουσικὸς κριτικὸς.

Μαζὶ μὲ τὸν ἄντρα της Σπύρο Θεοδωρόπουλο (*Ἅγι Θέρο) μὲ τὸν ὁποῖον ἔζησε μιὰ μακριὰ πρότυπο συζυγικὴ ζωὴ, πάντα ἐνδιαφέρθηκε γιὰ ὅλα τὰ κοινωνικὰ προβλήματα, πάντα ἔτρεχε νὰ βοηθήσῃ ὅταν χρειαζόταν, πάντα νὰ συμβάλλῃ στὴν προώθηση ἀξιόλογων νέων, καὶ χωρὶς νὰ τῆς τὸ ζητήσουν, γεμάτη ἀγάπη, γεμάτη κατανόηση, μὲ βουδύτατη συναίσθηση τοῦ καθήκοντος, ἀθύρσιμα, γεμάτη μετριοφροσύνη, χωρὶς καμμιά μικρότητα, πάνω ἀπὸ ὕλικά καὶ γενικῶς προσωπικὰ συμφέροντα, πάνω ἀπὸ οἰαδήποτε ματαιοδοξία καὶ πρόληψη, γεμάτη ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια.

Τὸ σπιτικό της ἦταν ἡ ἐνσάρκωση τοῦ ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ, ὅπως τὸ φαντάσθηκε στὸ ἄρθρο ποὺ ἐδημοσίευσε στὸ πρῶτο τεῦχος «τοῦ ἀγῶνα τῆς Γυναίκας»—τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ ποὺ τόσο φτηνὸ καὶ ἄστοχο πνεῦμα καὶ τόσες ἄδικες κατηγορίες εἶχε προκαλέσει τότε, δηλαδὴ γεμάτο ἥλιο καὶ ἀέρα, θεμελιωμένο στὴν ἰσότητα καὶ τὸν ἀμοιβαῖο σεβασμὸ τοῦ ἀνδρα καὶ τῆς γυναίκας.

Μὲ γαλήνια ἀπλότητα καὶ καρτερίαν ἀντιμετώπισε τὰ βαρύτερα πλήγματα τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς ζωῆς της, τὸ χαμὸ τοῦ ἀγαπημένου της Σπύρου ὕστερα ἀπὸ μακριὰ ἀρρώστεια, τὸ χάσιμο σχεδὸν τῶν ματιῶν της, τὸ θάνατο τοῦ ἀγαπημένου της ἀνηψιοῦ Γιώργου Παπᾶ. Καὶ παρ' ὅλα τὰ βαθεῖά της γεράματα, στάθηκε ὄρθια ὡς τὴν τελευταία στιγμή, ἀκαταπόνητη, φροντίζοντας, στὸ γεμάτο θαλαπωρὴ, πνευματικότητα καὶ λουλουδία σπίτι της τῆς Κηφισσιᾶς, τὴν ἐκδοση τοῦ ἡμιτελοῦς ἔργου τοῦ Σπύρου της. Ὡς τὸ τέλος της παρακολουθοῦσε ὅλη τὴν πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ κίνηση ἀπόλυτα ἐνημερωμένη σὲ κάθε ἀξιόλογη ἐκδήλωση καὶ στὶς πιὸ σύγχρονες τάσεις. Εἶχε περιορίσει τὶς ὕλικές της ἀνάγκες στὰ ἀπαραίτητα. Εἶχε νικήσει τὴν ἔλξη τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν. Ἐτρωγε λιτότατα (ἦταν φυτοφάγος καθὼς καὶ ὁ Σπύρος της). Δεχόταν ὄλους μὲ τὴν ἴδια ἀρχοντικὴ ἀπλότητα, ἀφέλεια, ἐγκαρδιότητα.

Ὅλη ἡ ζωὴ της ἦταν μιὰ ζωὴ Μαχητοῦ γιὰ τὸ Καλὸ, μαχητοῦ ποὺ δὲν μεταχειρίσθηκε παρὰ μόνον ἀγνά καὶ τίμια μέσα γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν του· φυσικά, ἀφοῦ εἶχε πάντα κίνητρο τὴν ἀγάπη γιὰ τοὺς ἄλλους καὶ ποτὲ τὸν ἑαυτὸ της.

Ἡ εὐγενικὴ μορφή τῆς Αὔρας Θεοδωροπούλου εἶναι ἓνα φωτεινὸ μετέωρο, ποὺ φωτίζει μὲ τὴν ἠθικὴ του λάμψη τὴν ἐποχὴ μας, βουτηγμένη σὲ τόσο βαρεῖα ἠθικὴ ἀτμόσφαιρα, τόσο στεγνὸ ἀτομικισμό.

Ἀγαπημένη μας Αὔρα!

Αὐτὴ τὴ στιγμή αἰσθανόμαστε τὸ χρέος νὰ σοῦ ἐκφράσουμε καὶ δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνη μας γιὰ ὅσα ἔκαμες γιὰ μᾶς.

Σ' εὐγνωμονοῦμε καὶ γιὰ ὅσα θὰ κάμῃς εἰς τὸ μέλλον, ὅσον καιρὸ ἡ θύμησή σου ζωντανὴ ἀνάμεσά μας θὰ μᾶς ἐνθαρρύνῃ καὶ ἐνισχύῃ ἠθικά.

ΑΛΙΚΗ ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ—ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀντιπρόεδρος Σ.Δ.Γ.